

OPINIA

națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național editată de FUNDAȚIA "ROMÂNIA DE MÂINE"

ROMÂNIA ÎNCOTRO? Societatea civilă și statul de drept

Prof.univ.dr. Aurelian BONDREA

O particularitate evidentă a deceniului 1989-1999, subliniată pregnant de recente sondaje de opinie, o reprezintă *diminuarea încrederii cetățenilor în valorile, funcțiile și puterile reale ale societății și ale statului, ca factori de stabilitate, coeziune națională și protecție a intereselor lor individuale sau de grup*. Dacă sporirea neîncrederii în stat apare mai ușor de înțeles, deoarece, între altele, așa cum remarcă numeroși analiști, statul s-a retras, după 1989, din numeroase și vitale domenii, îndeosebi din economie, „rezerva” multora față de societate în general, de societatea civilă, în particular, este mai dificil de perceput. În fond, ce vrea să fie și de ce este, totuși,

frecvent invocată public societatea civilă? Pe înțelesul tuturor, societatea civilă constituie un ansamblu complex de asociații, organizații profesionale, culturale, religioase, morale, fundații, ligi etc., cu interese și aspirații distincte, dar care au un important obiectiv, și anume, de a întări legitimitatea democrației și a multiplica mijloacele de exprimare a intereselor diverse, ca o contrapondere în raport cu statul, cu interesele instituțiilor politice oficiale, așa cum se petrec lucrurile într-un sistem democratic.

Societatea civilă nu este o noțiune vagă, lipsită de conținut, tot așa cum nici componentele ei nu sunt ficțiuni. Cu cât individul și colectivitățile de cele mai diverse

tipuri sunt conștiente de rolul și importanța lor în construcția unor baze solide ale societății civile, cu atât această importantă zonă a societății românești este mai aptă de a juca efectiv o funcție performantă, cu efecte benefice pentru întreaga națiune, pentru întreaga țară. Pentru ca fiecare cetățean să ajungă la o asemenea conștiință civică, trebuie să fie el însuși convins de importanța demersurilor sale, să existe climatul social adecvat pentru implicare în acțiuni, să i se garanteze că faptele sale, înscrise evident în litera legii, nu sunt interpretate abuziv, raporturile cu instituțiile statului, cu organismele guvernamentale fiind pe deplin transparente.

(Continuare în pag. 2)

UNIVERSITATEA „SPIRU HARET” Concurs de admitere pentru anul de învățământ 1999 - 2000

Sesiunea iulie 1999

La Facultățile din București, Brașov, Craiova, Constanța,
Râmnicu-Vâlcea și Câmpulung-Muscel
și Colegiile universitare pedagogice din
București, Râmnicu-Vâlcea, Câmpulung-Muscel și Blaj

Paginile 4-5 și 6

LA UNIVERSITATEA „SPIRU HARET” Absolvenții colegiilor pot continua studiile la facultatea dorită

În atenția absolvenților cu diplomă ai Colegiilor Universitare
Pedagogice de Institutori din cadrul Universității „Spiru Haret”

Pagina 6

Reproducem din ziarul

Nimeni nu este mai presus de lege

ADEVĂRUL

ZIAR NAȚIONAL INDEPENDENT

Fondat 1881, astăzi a cincisec

Nr. 2807 • miercuri, 16 iunie 1999

16 pagini, 2000 lei

16 iunie, 1999, Nr. 2807

În legătură cu proiectul:

**Complexul Universitar și Cultural
„România de Măine”**

Interpelare

în Senatul României

a senatorului P.N.Ț.C.D de București,
prof.univ.dr. Corneliu Turianu,
adresată ministrului Apelor, Pădurilor
și Mediului, Romică Tomescu

Domnule ministru, încerc să vă abordez încă o dată, și pe această cale, în deja celebra problemă a nucului uscat din B-dul Tineretului. Fac acest lucru din postura unui senator din București, care nu înțelege nici în ruptul capului cum este posibil ca un nuc uscat, de o importanță vitală doar pentru maidanezii din zonă, să poată ține piept construirii celui mai modern campus studentesc din România.

Însă, înainte de a mă lămuri dvs. pe mine, de ce sute de milioane de dolari, acordați de străinătate, nu intră în băncile românești, pentru că nu vreți să dați acest aviz, aș vrea să vă amintesc eu câteva lucruri. În primul rând, terenul în discuție a fost concesionat pe 27 noiembrie 1997, prin Hotărâre a Consiliului General al Municipiului București, Fundației „România de Măine”, pentru a se construi aici un mini oraș studentesc ultramodern. S-au obținut toate avizele necesare și, abuzând de răbdarea dvs., voi da citire câtorva dintre acestea: certificatul pentru confirmarea regimului juridic și numărul poștal; titlul de deținere asupra terenului ce conferă titlul de construcție și schimbarea destinației terenului pentru învățământ; avizul Inspectoratului pentru Protecție Civilă, cel de preordonare rețele, de la spații verzi și parcuri, de la Brigada de Pompieri, de la Centrul de medicină preventivă, de la furnizorii de utilități necesare, de la deținătorii de rețele R.G.A.B., RADET, FDEB, DTC-MD. Zadarnic însă, din moment ce Agenția de Protecție a Mediului refuză, de atâta amar de vreme și cu o încăpățănare – cred eu – demnă de o cauză mai bună, să-și dea și ea avizul. Motivul oficial pe care subalternii și colaboratorii dvs. l-au luat în brațe este un nuc uscat.

Dar, Ministerul Apelor, Pădurilor și Mediului a transformat tăierea acestui nuc uscat, mâncat de carii și bătut de vânturi patriotarde, într-o adevărată tragedie națională. Ce contează că un credit nerambursabil de 250.000.000 dolari este neutilizabil de 2 ani de zile? Ce importanță are că, pe un loc viran, se va construi cea mai modernă clădire din Capitală? Cui îi pasă că se vor crea peste o mie de locuri de muncă? Că acolo vor fi spitale, biblioteci, amfiteatre, cămine de care vor beneficia mii de studenți?

De ce să intre milioane de dolari în economia românească? Noi nu ne dăm nucul! Așa uscat cum este el!

Domnule ministru, vi s-au prezentat zeci de fotografii, zeci de planuri, v-am luat cu mine la fața locului și ați văzut cu ochii dvs. că nu este vorba decât de un biet nuc uscat de pe vremea când, lateral terenului în discuție, s-a construit, în stânga, o școală generală, și, în dreapta, Palatul Copiilor...

Ați spus că veți da avizul, dar să existe „PUD”-ul. Există! Pe urmă ați cerut „PUZ”-ul. Aflai deunăzi că și acesta există, fiind întocmit de Institutul de Arhitectură și avizat de Comisia Tehnică a Primăriei Capitalei. Am discutat această problemă până și cu premierul Radu Vasile. De ce mai aveți nevoie, d-le Tomescu? De avizul N.A.T.O.? De o hotărâre a Consiliului de Securitate al O.N.U.?

Domnule ministru, versiunea salvării nucului este de-a dreptul ridicolă! Cu totul altele sunt, știți bine, motivele refuzului Agenției pentru Protecția Mediului București. Oricum, așa cum a fost încunoștițat și Parchetul, Fundația refuză, la rândul ei, să plătească pentru acest aviz „comisioanele” cerute. Comisioane care, în termeni juridici, poartă denumirea de „mită”. Sigur că numai procurorul va stabili dacă subalternul dvs. a pretins sau nu, prin intermediul denunțatorului acel „comision”, în scopul ca acesta să îndeplinească actul privitor la îndatoririle sale de serviciu. Până atunci, însă, domnule ministru, dați avizul și, credeți-mă, nu se va întâmpla nici un dezastru ecologic.

Prof.univ.dr. CORNELIU TURIANU
Senator de București al PNȚCD

În pagina 8, o recentă fotografie a terenului și nucului despre care se vorbește în interpelare

ROMÂNIA ÎNCOTRO ?

Societatea civilă și statul de drept

(Continuare din pag. 1)

În aceeași perspectivă analitică se cuvine a privi și *statul de drept*, în care toate activitățile puterii se desfășoară în litera și în spiritul legilor, a legii fundamentale (Constituția), iar ordinea socială se întemeiază pe egalitatea reală a tuturor în fața justiției. Constituția, fiind legea fundamentală a statului, definește forma și caracterul acestuia, structura, articulațiile și prerogativele puterii, raporturile dintre putere și cetățeni, drepturile, libertățile și obligațiile civice, ansamblul normelor pe baza cărora funcționează instituțiile, indiferent de profilul și zona lor de activitate, important fiind ca această proiectie legislativă de principiu să fie realizată efectiv.

Stat de drept democratic și social, România se raportează, prin legea ei fundamentală, la valori supreme, cum sunt demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic. Sunt, astfel, consacrate și garantate valori și principii apte să genereze și stimuleze continua perfecționare a organismului social.

Statul de drept are menirea de a garanta, în prezent și în viitor, interesele fundamentale ale țării, coeziunea și unitatea națională,

respectarea drepturilor omului potrivit normelor internaționale, justiția și solidaritatea socială, democrația participativă, parteneriatul economico-social real. El asigură libertatea de opțiune, egalitatea șanselor, libertatea de inițiativă, în condiții de responsabilitate civică.

La temelia statului de drept se află înfăptuirea și manifestarea reală a democrației, respectarea drepturilor fundamentale ale omului: la viață, la muncă, la o existență demnă și decentă, la educație și instrucție corespunzătoare exigențelor timpului, la ocrotirea sănătății, la locuință și la constituirea unei familii. Împlinirea acestor cerințe este condiționată de evoluția economiei naționale, de posibilitatea ei de a satisface nevoi și aspirații în planul existenței cotidiene. O economie sănătoasă, viabilă și performantă reprezintă, în esență, suportul ordinii sociale și bunăstării cetățenilor.

Construcția unui stat de drept presupune nu numai instaurarea democrației și trecerea la economia de piață, ci și o armonizare a intereselor și raporturilor sociale. Un stat, oricât de democratic ar fi și oricât de performant ar fi economia lui, dacă nu duce o politică de permanentă intervenție în plan social, nu se respectă o altă fundamentală condiție, și anume, dreptul oamenilor

la venituri garantate, la un trai decent, sigur și la o bunăstare generalizată și nu polarizată. Numai un *stat social de drept* poate năzui la împlinirea unor aspirații de tipul celor relevante înainte.

Deși au trecut aproape zece ani de când România este marcată de efectele schimbării din decembrie 1989, simptomele redresării economice și sociale nu au apărut, iar perspectivele sunt încă incerte, îngrijorătoare pentru mulți.

Percepția socială negativă asupra procesului tranziției a fost întreținută de carențele din viața economică și social-politică a țării, împiedicând unirea eforturilor pentru redresarea și dezvoltarea economică a țării, singura modalitate capabilă să evite tensiuni și conflicte sociale perturbatoare.

La un deceniu după decembrie 1989, în raport cu „promisiunile” de atunci și, mai ales, cu aspirațiile diverselor categorii ale populației țării, se desprinde concluzia că nu mai pot fi tolerate dispersarea socială, starea perpetuu conflictuală politic. Dezideratul major și condiția ieșirii din criză o reprezintă *unitatea de strategie și de acțiune a forțelor socio-politice creatoare și responsabile ale țării, convenirea unei platforme naționale de înțelegere și acțiune comună.*

Cartea universitară
la Editura Fundației „România de Mâine”

NOU

Prof.univ.dr.doc. Grigore POSEA

ROMÂNIA
GEOGRAFIE
ȘI
GEOPOLITICĂ

Justiție, Curtea Constituțională sau Curtea de Conturi, funcții de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, în laboratoarele de expertiză criminalistice, în Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române, funcții didactice în învățământul superior juridic, funcția de ministru al justiției, secretar de stat ori de secretar general și adjunct al acestuia în Ministerul Justiției, notar, avocat, jurist sau consilier juridic”. Deci, după cum se poate lesne observa, noul concept de „magistrat” a fost lărgit mai mult decât considerabil, incluzând și pe cei din laboratoarele criminalistice, și pe „personalul de specialitate juridică” – oare despre cine o fi vorba? și pe, se putea altfel, ministrul justiției și adjunctii acestuia. Despre notar, avocați și restul, ce să mai vorbim, ar fi devenit și domniile lor, peste noapte, magistrați. Nu aș vrea să fiu înțeles greșit, că aș apăra un fel de castă a magistraților. Nu, dar meseria de magistrat este ceva aparte, este o meserie cu specificul și responsabilitatea sa. Dacă până acum avem câteva mii de magistrați, acum numărul lor cel puțin s-ar fi triplat dintr-o dată. Inițiatorul a motivat această nepermisă extindere artificială a statutului de magistrat prin faptul că avem o „criză de magistrați” și trebuie atrași oameni de valoare, ce nu pot figura angajați ca stagiați(?). Să fim serioși, ce avocat cu un anumit standard al onorariilor va renunța de bună voie la clientela sa și va veni „pe leafă” să lucreze ca judecător, cu o normă de motostivuitor de dosare pe zi? Și, în altă ordine de idei, de ce trebuie să asigure, automat, funcția administrativă de ministru al justiției și calitatea de magistrat. Atunci, de ce să nu-l facem și pe distinsul jurist din fruntea Ministerului Sănătății, medic? Miza acestei asimilări atocuprinzătoare în magistratură nu a fost nici pe departe atragerea unor oameni valoroși. Sunt mii de tineri absolvenți ai Dreptului care doresc să intre, prin examen, ci nu prin Hotărâri de Guvern, în magistratură. Senatul a spulberat însă această tentativă de asimilare printr-un amendament care înlocuiește „vechimea în magistratură” cu „vechimea în specialitate juridică”.

O altă corecție importantă adusă proiectului legislativ a fost și **anularea discriminării făcute între cadrele didactice de specialitate din învățământul de stat și profesorii universitari din învățământul superior**. Astfel, art. 60 prevedea că din anumite comisii de examinare pot face parte doar „cadre didactice de la facultățile de Drept din învățământul de stat”. Cel puțin ciudată această atitudine, din moment ce avem atâtea facultăți de Drept, particulare, autorizate de Ministerul Învățământului. Oricum, printr-un alt amendament, senatorii au îndreptat această nepermisă discriminare

prin înlocuirea noțiunii de „învățământ de stat” cu cea de „învățământ superior”.

Un alt pilon central al dezbaterilor parlamentare a fost și art. 66, care în varianta Guvernului arată astfel: „**În mod excepțional, pot fi numiți în magistratură fără concurs sau examen, în funcțiile prevăzute la art. 65 (judecător la judecătoria sau procuror la parchetul de pe lângă această instanță – s.n.), persoane care au titlul de doctor în drept ori au avut calitatea de magistrat sau de inspector general ori consilier juridic în Ministerul Justiției, cadru didactic în învățământul superior juridic, cercetător la Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române, avocat sau notar o perioadă de cel puțin cinci ani**”. Prin vot unanim, acceptându-mi-se acest din urmă amendament, senatorii au stabilit ca de această posibilitate să poată beneficia și consilierii juridici, cu condiția ca aceștia să aibă cel puțin zece ani vechime în specialitatea juridică. De asemenea, de acum înainte, la integrarea în magistratură, în oricare din funcțiile prevăzute la art. 66, „vechimea prevăzută de lege pentru ocuparea acestor funcții se majorează cu trei ani”.

În fine, reamintesc că, potrivit art. 103 alin. 1 din Legea nr. 92/1992, republicată la 30 septembrie 1997, „**Magistrații cu o vechime de cel puțin 25 de ani în magistratură beneficiază, la împlinirea vârstei prevăzute de lege, de pensie de serviciu, în cuantum de 80% din venitul net realizat din salariul de bază, sporul pentru vechime în muncă și sporul de stabilitate în magistratură, avute la data pensionării**”. Textul a rămas nes-chim-bat! Singurul lucru neacceptat de senatori a fost propunerea inoportună și cu iz populist ca această pensie să fie calculată nu numai în raport de „sporul pentru vechime în muncă și sporul de stabilitate în magistratură, avute la data pensionării”, ci și în raport de – citez – „**sporul de risc și suprasolicitare neuropsihică, precum și alte sporuri cu caracter permanent avute la data pensionării**”.

În aliniatul 3 al menționatului articol se dispune că „**partea din pensia de serviciu care depășește nivelul pensiei din sistemul asigurărilor sociale de stat se suportă de bugetul de stat**”. Așa stând lucrurile, nu mi se pare deloc normal a face pe Mecena, acordând tot felul de drepturi din fondurile bugetare. Și aceasta în timp ce Palatul Justiției din Capitală se poate prăbuși dintr-o clipă în alta! În timp ce, nici una din clădirile (palatele) ce au aparținut Justiției în perioada interbelică și care au fost constituite din fondurile provenind din taxele de timbru, n-au făcut deloc obiect de „restituire în integritate”. Și aceasta, în fine, în timp ce magistrații nu au cerut asemenea drepturi nemăiintâlnite pentru nici o altă profesie și pe nici un alt meridian al lumii!

Legislația tranziției văzută de la catedră

Organizarea judecătorească.

Explicații necesare

Prof.univ.dr.

Corneliu TURIANU

Deși în această săptămână, cu 131 voturi „pentru” și numai trei abțineri, proiectul de modificare a Legii nr. 92/1992 privind organizarea judecătorească a primit și acceptul Senatului, lucrările nu par însă să se fi lămurit cu totul. Mai există încă voci năucite de ajutorul demers legislativ care se oțărăsc pe unde apucă la senatori că „s-au opus cu înverșunare majorării salariilor magistraților”. Este clar că unii nu au înțeles nimic, sau aproape nimic – dar absolut nimic n-au înțeles! **Salariile, sporurile și pensiile magistraților au fost, sunt și vor rămâne intacte!** Rămâne și sporul de risc, și acela de praf, și de stabilitate, de suprasolicitare neuropsihică, salariul de merit și diploma scutitoare de impozit, pensia de serviciu calculată după rețeta cumului peste cumul, chiar și indemnizația pentru participare la ședința de judecată! Stați liniștiți, oameni buni, nu s-a scos nici un spor, nici

o indemnizație, nici o gratuitate. De altfel, cum bine se știe, puțini, foarte puțini din judecătorii de scaun beneficiază de astfel de drepturi bănești. Cu excepția șefilor, firește! Și tot ei – și nu tinerii absolvenți angajați după '89 – urmau să beneficieze și de „noile” pensii de serviciu. Senatorii au eliminat toate acele taxe cu caracter declarativ de genul „**imixtiunea din partea oricărei persoane și sub orice formă în activitatea de înfăptuire a justiției este interzisă**”, cu motivarea că o astfel de imixtiune nu numai că este „interzisă”, dar este expres incriminată de legea penală și sever sancționată, ca faptă de corupție, îndeobște cunoscută sub denumirea de trafic de influență.

Aceeași soartă, eliminarea, a avut-o și enunțul generic referitor la „**răspunderea pentru exercitarea de presiuni asupra magistraților**”, cu motivarea că și acest text are caracter declarativ, lipsit de valoare juridică,

deoarece încălcarea lui nu este sancționată, iar în raport cu dispoziția conform căreia „judecătorii sunt independenți și se supun numai legii”, era lipsit de relevanță. În același sens, Consiliul Legislativ aprecia pe bună dreptate că – citez – „este inadecvat să fie supusă vreunei răspunderi influența desfășurării urmăririi penale în condițiile legii, sau influențarea procurorului pentru a pune concluzii corecte în fața instanței ori a judecătorului pentru a judeca **independent și imparțial**”. Dimpotrivă – se subliniază în continuare – presiunile exercitate, în orice mod, devin nocive pentru actul de justiție și trebuie sancționate, dacă determină desfășurarea urmăririi penale în **condiții contrare legii**, pe procuror să pună concluzii incorecte, iar pe judecător să judece cauza **fără imparțialitate și fără a fi independent** în activitatea sa”. Iar aceste presiuni nocive, cum arătam, **sunt drastic sancționate de legea penală**.

Cel mai bun exemplu pentru a ilustra „lupta” dintre senatori și inițiatori sunt discuțiile purtate în jurul art. 44, articol care practic prevedea asimilarea în magistratură a numeroase alte categorii profesionale din sistemul juridic. Dar, să cităm cu atenție acest text: „**Constituie vechime în magistratură perioada în care o persoană a îndeplinit funcțiile de judecător, procuror, personal de specialitate juridică în Ministerul Justiției, în Institutul Național al Magistraturii, judecător la Curtea Constituțională, judecător financiar ori procuror financiar la Curtea de Conturi, magistrat-asistent la Curtea Supremă de**

România anului 1999

OPINIA PUBLICĂ ȘI SATUL ROMÂNESC

Prof.univ.dr. Nicolae RADU

Adnotări la răspunsurile consemnate în cadrul Sondajului de opinie efectuat de Institutul de Sociologie și Opinie Publică al Fundației „România de Măine” (14-19 aprilie 1999)

Întrebarea nr. XXII (“Credeți că se va face Reformă în România”) pune serioase probleme datorită faptului că neîncrederea în Reformă, în general, a luat proporții și privește întreaga elită politică, de aceea a trebuit să analizăm problemele pe care le ridică în chip special. Întrebarea de care ne ocupăm în acest articol (nr. XVIII din chestionar) ridică probleme la fel de importante, dar de cu totul altă natură. Iată întrebarea și răspunsurile primite: “Cum credeți că va evolua populația satelor?” Răspuns: va crește 54,12%, va rămâne la același nivel 24,10%, va scădea 12,24%, nu știe/nu răspunde 9,54%.

Răspunsurile evidențiază o altă ruptură majoră, dar, de data aceasta, între trecut și prezent. Dacă analizăm problema relației dintre epoca industrială și “destinul satelor”, atunci afirmațiile de tipul: “epoca industrială destramă satele prin migrarea la oraș a forței de muncă”, “tăvălugul industrializării a trecut peste satele țărănești și le decimează”, “industria preia forța de muncă de la sate ruinându-le demografia” etc. sunt absolut legitime. Comunismul nu a reprezentat decât o etapă a epocii industriale, mai radicală decât cea capitalistă, dar nu a avut altă atitudine față de sat.

În general, ideea că populația satelor scade în epoca industrială este unanim acceptată și în toate epocile postfeudale. Iată însă că, în sondajul nostru, se apreciază că populația satelor nu va scădea în viitor, ci va crește. Sunt posibile, în general, două explicații: fie societatea românească a trecut în faza postindustrială, care cunoaște procesul de “migrare inversă” (părăsirea orașelor și stabilirea în locuri avantajoase sub raport ecologic: localități mici, inclusiv sate), sau societatea românească se întoarce spre trecut, reia adică epoca industrială de la început. Ambele alternative sunt atât de radicale, prin consecințele lor, încât același tip de întrebare se ridică și de data aceasta: **Cât sunt de adevărate datele obținute prin sondaj?**

Verificarea acestor date este posibilă pe deplin. Universitatea “Spiru Haref” a studiat sute de sate – prin studenții de la Colegiul Universității, mai ales în ultimii 4 ani, pentru a surprinde genul de schimbări pe care le suportă satul românesc azi dincolo de ceea ce își imaginează politicienii că se întâmplă la sate. Într-adevăr, una din schimbările majore produse în societatea românească după Decembrie 1989 – și care continuă

să se producă – este **rețărâizarea satelor**. “Noii țărani” sunt proveniți din straturi sociale diferite: foști navetiști disponibilizați, foști muncitori deveniți șomeri și care dispuneau de ceva “moștenire agrară” (pământ, casă), pensionari urbani care lasă “apartamentul de bloc” copiilor căsătoriți sau nepoților și ei se retrag pe “vechile vetre”, mici întreprinzători, tineri care întrerup școlarizarea și continuă viața de țaran etc. Se pare că anul 1997 reprezintă

cele mai diferite forme) la oraș. În anii comunismului, munca pământului era plătită simbolic și, din acest motiv, nu a mai avut loc o migrație la oraș, ci o adevărată “năvălire”. Până și cele mai vechi orașe industriale aveau în anii '80 peste 70% din locuitori proveniți de la sate (din prima și a doua generație). “Momentul invers”, al migrării de la oraș la sat (retromigrația) este un **fenomen social nou**, necunoscut în istorie decât în societățile postindustriale și în cele postcomuniste. Dar, în vreme ce exurbația postindustrială este o expresie a evoluției de vârf, specifică societăților avansate, “exurbația postcomunistă” este de fapt una primitivă, o expresie a involuției, a întoarcerii spre trecut, o consecință a dezurbanizării produsă de prăbușirea industriei după Decembrie 1989. Faptul că 12,24% din subiecții cercetați consideră că populația satelor va continua să scadă nu trebuie să

Răspunsurile la această întrebare ridică probleme și mai delicate decât cele analizate anterior, chiar și pentru un specialist. Acestea sunt greu de observat din pricina caracterului aparent contradictoriu al rezultatelor, dacă le comparăm cu cele obținute la întrebarea nr. XVIII. Să enumerăm aceste contradicții mai întâi:

- Dacă populația satelor va crește în viitor (și va crește), dacă rețărâizarea satelor este un fenomen real (și este), atunci cum de doar 20,4% cred că importanța tradițiilor va crește, iar 41,80% că va scădea? Întoarcerea la sat este inevitabil și o întoarcere la tradiții, cum de nu este conștientizat acest lucru într-o mai mare măsură.

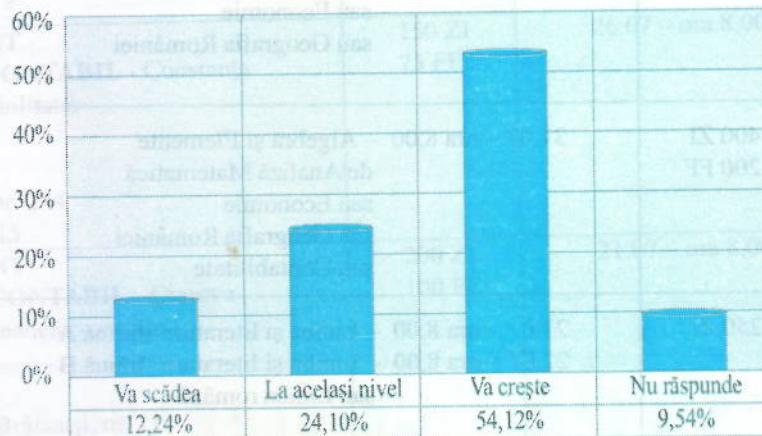
- Cum se poate explica scăderea tradițiilor în condițiile rețărâizării satelor? Ce înțeles are contradicția apărută?

Cercetările efectuate și la care ne-am referit în comentariul an-

globală spre modernizare nu se oprește din pricină că un segment al acestei globalități merge înapoi pe termen scurt. Evoluția “neistorică” este, în fond, particulară, “direcția istorică” de evoluție rămâne esențială. Pentru subiecții noștri, acest “adevăr contradictoriu” a fost reflectat și redat ca atare, căci și fără analize teoretice sofisticate, evoluția ciudată a tradiției în societățile postcomuniste poate fi sesizată. Nu opiniile, ci realitatea este contradictorie. Societățile postcomuniste sunt contradictorii în multe privințe, de ce ne-ar mira faptul că ele sunt la fel și în ceea ce privește tradițiile.

Ruptura (încă o ruptură) între gândirea culturii “elitei politice” și realitatea socială a tradițiilor nu a fost nici măcar sesizată, când nu a fost voit ignorată. Noi nu punem în discuție politica elitistă a ministerului culturii

XVIII. Cum credeți că va evolua populația satelor?

momentul în care “imigrările” depășesc “emigrările” și este normal ca un fenomen de o asemenea amploare să se conștientizeze cu claritate și să se exprime și la nivelul unui sondaj de opinie și încă foarte net (54,12% din subiecți cred că va crește pe viitor populația satelor; este important și faptul că alți 24% cred că “nu va scădea”, adică nu va mai scădea, ceea ce este la fel de neobișnuit pentru o societate industrială).

Tot cercetările de teren mai arată și un alt lucru: dacă de pe un lot de teren agricol (aflat în folosință și pe vremea CAP-urilor) se poate trăi la limita subzistenței, desigur, iar de pe urma unei pensii sau a unui salariu submedii, nu (Vitali Vitaliev a arătat pe cazul Rusiei – că nici măcar salariul unui medic nu produce cât un lot – “sotkas” agrar), atunci opinia potrivit căreia se produce în prezent **rețărâizarea satelor**, are și o **bază economică**. Până și el mai sărac țaran are pământ ceva mai mult decât un fost lot CAP.

Iată, deci, apariția unui “moment invers” în istoria satului românesc. “Momentul normal” s-a produs începând cu primele decade ale secolului nostru – ziua de lucru la munca pământului era de 5 ori mai mică decât ziua de lucru în industrie (ca muncitor zilier) și țărani au început să migreze (sub

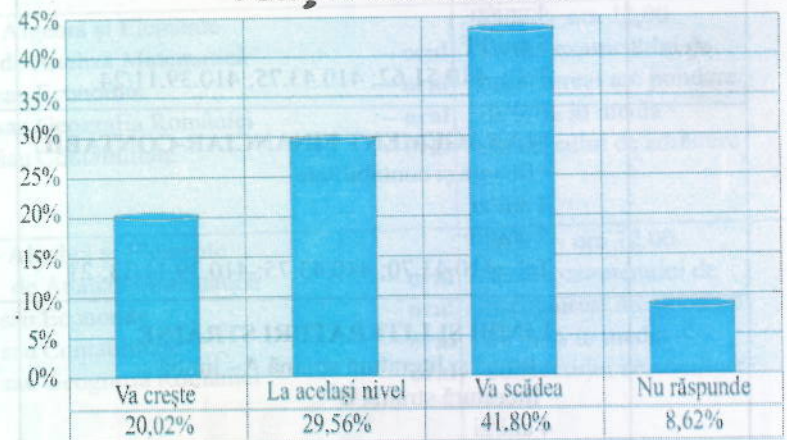
ne amăgească. Procentul este mic și reprezintă un “reziduu mental” al “epocii emigrării masive la oraș”, specifică perioadei dinaintea de 1989, dar și reflectarea unui fapt social real, căci emigrarea la oraș nu a încetat, ponderea ei este însă mai mică decât cea a retromigrației.

* *

Răspunsurile date de subiecții noștri, la sondajul de opinie din 14 – 19 aprilie 1999, la întrebarea nr. XVIII, exprimă o situație reală. În plus, fiind vorba de un sondaj, ele au calitatea de a “acoperi” întreaga țară, indicând astfel un fenomen social nou și major din societatea noastră. El exprimă nu numai o “ruptură” între trecut și prezent, ci și una între “elita politică” și realitatea socială (încă una), căci aceasta continuă să ignore acest fenomen, în orice caz: nu-l ia în calcul atunci când gândește evoluția economică a României de azi.

Întrebarea nr. XIX din chestionar suna astfel: “Cum credeți că va evolua importanța tradițiilor în viața satului?” și, iată răspunsurile: va crește – 20,02%, vor rămâne la același nivel – 29,56%, va scădea – 41,80%, nu știe/nu răspunde – 8,62%.

XIX. Cum credeți că va evolua importanța tradițiilor în viața satului?

terior, ne lămuresc deplin și în această privință. Problema tradițiilor nu este limpede nu numai în mintea subiecților cercetați, ci și în realitate. În multe cazuri, tradițiile renasc, dar nu în toate, în satele care își continuă involuția (generală înainte de Decembrie 1989 și doar în unele cazuri după), pierderile demografice sunt atât de mari, încât unele sate nu vor mai renaște pe termen scurt. Mai ales în cazul lor, tradițiile vor crește ca importanță abia după ce rețărâizarea va atinge un anumit prag. Altfel spus: **rețărâizarea este un fenomen global și imediat**, refacerea și creșterea importanței tradițiilor sunt imediate numai în acele sate care au deja o “masă umană critică”, capabilă să dea sens deplin tradițiilor. În celelalte, importanța tradițiilor va rămâne aceeași sau chiar va scădea.

Se mai ridică și o altă problemă. **Rețărâizarea satelor în România anilor '90**, și mai târziu, este un fenomen “neistoric”, un “accident al istoriei”, generat de prăbușirea neașteptată a fostei Uniuni Sovietice. El a determinat o “întoarcere înapoi” în contextul “mergerii înainte”, în general, al omenirii. Altfel spus: evoluția

într-o anumită perioadă de timp după Decembrie 1989 și nici pe cea de azi. Atragem doar atenția asupra faptului că **politica culturală poate accentua și ușura refacerea tradițiilor, dar poate să și contribuie la accelerarea destrămării ei**, precum poate să nici nu existe o astfel de politică. În acest ultim caz, lucrurile evoluează “de la sine”. Ceea ce poate face cercetarea socială în acest caz, este să conștientizeze existența problemei, să arate că există o anumită problemă, cu anumite caracteristici, care nu pot fi deplin sesizate pe baza bunului simț și nici apreciate la deplina lor valoare.

Sondajul nostru de opinie a indicat existența problemei și caracterul contradictoriu al acesteia. Un fenomen contradictoriu este reflectat și el contradictoriu, căci nu se poate corecta în percepția socială ceea ce este complicat și contradictoriu în realitatea socială. Este, totuși, de mare importanță să știm că avem (și vom avea) în realitatea socială sate cu tradiții bogate și sate cu tradiții sărace sau pierdute.

Sondajul nostru de opinie ne-a atras atenția asupra încă unei probleme importante care însă a fost practic uitată.

UNIVERSITATEA „SPIRU HARET”

Sediul central: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, sector 4

Telefoane: 330.55.98; 330.67.12; 330.34.80; 330.40.40/183 sau 131

CONCURS DE ADMITERE PENTRU ANUL UNIVERSITAR 1999-2000

A. ÎNVĂȚĂMÂNT DE LUNGĂ DURATĂ

Nr. crt.	Facultatea / specializarea / durata studiilor	Nr. locuri	Data susținerii probelor	Data limită pentru înscrieri / Ponderea mediei de la bacalaureat
1.	DREPT* • drept 4 ani/zi 5 ani/FF Tel.: 410.43.75; 410.39.11/16; 17; 25	400 ZI 200 FF	21.07 – ora 8,00 – Limba română sau Istoria Românilor	– oral – oral 20.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
2.	SOCIOLOGIE-PSIHLOGIE* • sociologie - psihologie 4 ani/zi Tel.: 410.43.75 410.39.13/20	200 ZI	22.07 – ora 8,00 – Psihologie sau Sociologie sau Filosofie sau Biologie sau Algebră	– oral – oral – oral – oral 21.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
3.	MARKETING ȘI COMERȚ EXTERIOR* • marketing și comerț exterior 4 ani/zi 5 ani/FF Tel.: 410.51.62; 410.43.75; 410.39.11/24	400 ZI 200 FF	29.07 – ora 8,00 – Algebră și Elemente de Analiză Matematică sau Economie sau Geografia României	– oral – oral – oral 28.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
4.	MANAGEMENT FINANCIAR-CONTABIL* • finanțe și contabilitate 4 ani/zi 5 ani/FF Tel.: 410.43.70; 410.43.75; 410.39.11/13; 21	400 ZI 200 FF	31.07 – ora 8,00 – Algebră și Elemente de Analiză Matematică sau Economie sau Geografia României sau Contabilitate	– oral – oral – oral – oral 30.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
5.	LIMBI ȘI LITERATURI STRĂINE • limbă și literatură străină A - limbă și literatură străină B 4 ani/zi	250 ZI	21.07 – ora 8,00 – Limba și literatura străină A 22.07 – ora 8,00 – Limba și literatura străină B sau Limba română	– scris – oral – oral 20.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 25% în media concursului de admitere
	• limbă și literatură străină A - limbă și literatură română B 4 ani/zi 5 ani/FF Tel.: 330.55.98; 330.40.40/157	175 ZI 75 FF	21.07 – ora 8,00 – Limba și literatură străină A (engleză, franceză) 22.07 – ora 8,00 – Limba și literatura română B	– scris – oral
6.	FILOSOFIE ȘI JURNALISTICĂ • filosofie și jurnalistică 4 ani/zi 5 ani/FF Tel.: 330.67.12; 330.55.98; 330.40.40/183	200 ZI 100 FF	23.07 – ora 8,00 – Filosofie și Limba română	– oral 22.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
7.	GEOGRAFIE • geografie 4 ani/zi 5 ani/FF Tel.: 330.67.12; 330.40.40/183	200 ZI 100 FF	30.07 – ora 8,00 – Geografia României sau Geografia fizică generală sau Geografia umană și economică a lumii	– oral – oral – oral 29.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
8.	ISTORIE • istorie 4 ani/zi 5 ani/FF Tel.: 330.67.12; 330.40.40/183	200 ZI 100 FF	27.07 – ora 8,00 – Istoria Românilor - oral sau Istoria universală - oral	26.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
9.	MEDICINĂ VETERINARĂ • medicină veterinară 6 ani/zi Tel.: 230.68.40	100 ZI	21.07 – ora 8,00 – Biologie (clasa a XI-a sau clasa a XII-a) 22.07 – ora 8,00 – Chimie organică (cls. a X-a)	– scris – oral 20.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
10.	MATEMATICĂ – INFORMATICĂ • matematică - informatică 4 ani/zi 5 ani/FF Tel.: 330.67.12; 330.40.40/183	100 ZI 50 FF	24.07 – ora 8,00 – Algebră și Elemente de Analiză Matematică sau Geometrie plană și în spațiu	– oral – oral 23.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere

11.	EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT • educație fizică și sport 4 ani/zi 5 ani/FF Tel.: 330.55.98; 330.40.40/157	150 ZI 75 FF	22.07 – ora 8,00 – Proba de motricitate 23.07 – ora 8,00 – Biologie (cls. IX) sau Limba română	- oral - oral	21.09 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
12.	ARHITECTURĂ ȘI URBANISM • arhitectură și urbanism 6 ani/zi Tel.: 330.40.40/149	100 ZI	21.07 – ora 8,00 – Desen tehnic și Desen liber 22.07 – ora 8,00 – Algebră și Elemente de Analiză Matematică sau Geometrie plană și în spațiu	- probă practică - oral - oral	20.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
13.	MUZICĂ • pedagogie muzicală 5 ani/zi 6 ani/FF Tel.: 330.55.98; 330.40.40/157	100 ZI 50 FF	21.07 – ora 8,00 – Noțiuni de teorie a muzicii 22.07 – ora 8,00 – Solfegiu la prima vedere (grad mediu) și probă de auz	- oral - oral	20.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
14.	MANAGEMENT - Brașov • managementul firmei 4 ani/zi 5 ani/FF Str. 13 Decembrie nr. 125 Tel.: 068/42.04.37	200 ZI 120 FF	27.07 – ora 8,00 – Algebră și Elemente de Analiză Matematică sau Economie sau Geografia României sau Contabilitate	- oral - oral - oral	26.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
15.	ȘTIINȚE JURIDICE ȘI ADMINISTRATIVE - Brașov • administrație publică 4 ani/zi 5 ani/FF Str. 13 Decembrie nr. 125 Tel.: 068/42.04.37	150 ZI 75 FF	28.07 – ora 8,00 – Istoria Românilor sau Limba română	- oral - oral	27.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
16.	PSIHLOGIE – PEDAGOGIE - Brașov • psihologie – pedagogie 4 ani/zi 5 ani/FF Str. 13 Decembrie nr. 125 Tel.: 068/42.04.37	100 ZI	28.07 – ora 8,00 – Psihologie sau Pedagogie sau Filosofie	- oral - oral - oral	27.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
17.	DREPT - Constanța • drept 4 ani/zi 5 ani/FF B-dul Mamaia, nr. 284 Tel.: 041/54.50.15	200 ZI 100 FF	27.07 – ora 8,00 – Limba română sau Istoria Românilor	- oral - oral	26.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
18.	MANAGEMENT FINANCIAR-CONTABIL - Constanța • finanțe și contabilitate 4 ani/zi 5 ani/FF B-dul Mamaia, nr. 284 Tel.: 041/54.50.15	150 ZI 75 FF	26.07 – ora 8,00 – Algebră și Elemente de Analiză Matematică sau Economie sau Geografia României sau Contabilitate	- oral - oral - oral - oral	25.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
19.	MANAGEMENT FINANCIAR-CONTABIL - Craiova • management financiar-contabil 4 ani/zi 5 ani/FF Str. Constantin Brâncuși, nr. 11 Tel.: 051/19.82.65	200 ZI 100 FF	21.07 – ora 8,00 – Algebră și Elemente de Analiză Matematică sau Economie sau Contabilitate sau Geografia României	- oral - oral - oral - oral	20.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
20.	MANAGEMENT FINANCIAR-CONTABIL – Râmnicu -Vâlcea • finanțe și contabilitate 4 ani/zi 5 ani/FF Calea lui Traian, nr. 330 Tel.: 050/74.26.25	150 ZI 75 FF	24.07 – ora 8,00 – Algebră și Elemente de Analiză Matematică sau Economie sau Geografia României sau Contabilitate	- oral - oral - oral - oral	23.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
21.	DREPT - Râmnicu -Vâlcea • drept 4 ani/zi 5 ani/FF Calea lui Traian, nr. 330 Tel.: 050/74.26.25	150 ZI 75 FF	25.07 – ora 8,00 – Limba română sau Istoria Românilor	- oral - oral	24.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
22.	FINANȚE-CONTABILITATE - Câmpulung-Muscel • finanțe-contabilitate 4 ani/zi 5 ani/FF Str. Traian, nr. 223 Tel.: 048/83.12.83; 048/83.12.84	100 ZI 50 FF	23.07 – ora 8,00 – Algebră și Elemente de Analiză Matematică sau Economie sau Geografia României sau Contabilitate	- oral - oral - oral - oral	22.07 – ora 12,00 Media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere

Continuare în pag. 6

ÎNSCRIEREA LA ADMITERE

Înscrieri: cu începere din 5 iulie până în ajunul concursului de admitere la facultățile respective
Taxa de înscriere: 200.000 lei

Pentru înscrierea la admitere, candidații vor completa o cerere de înscriere, la care se anexează 3 fotografii tip buletin de identitate și următoarele acte:

- diploma de bacalaureat sau diploma echivalentă cu aceasta, în original sau copie legalizată sau adeverință prin care se confirmă media obținută la examenul de bacalaureat, în original sau copie legalizată (pentru absolvenții promoției 1999);

- certificatul de naștere, copie xerox;
- certificatul de căsătorie (dacă este cazul), copie xerox;
- adeverință medicală tip;
- diplomă de licență (absolvire) sau diplomă echivalentă cu aceasta, pentru candidații care doresc să urmeze o a doua facultate, în original sau copie legalizată.

* Pentru facultățile: Drept, Marketing și Comerț Exterior, Management Financiar - Contabil, Sociologie - Psihologie din București înscrierile și concursul de admitere se desfășoară la Complexul Universitar „Spiru Haret”, Splaiul Independenței 313 (Platforma Politehnica).

(Continuare din pagina 5)

UNIVERSITATEA „SPIRU HARET”

B. ÎNVĂȚĂMÂNT DE SCURTĂ DURATĂ

Nr. crt.	Facultatea/Specializarea/Forma de învățământ	Nr. locuri	Data susținerii probelor	Data limită pentru înscriere. Ponderea mediei de la bacalaureat
1	COLEGIUL UNIVERSITAR PEDAGOGIC București Parcul Sportului și Culturii, Parcul Tineretului Tel. 330.40.40/187 ● institutor – limba franceză 3 ani - zi 4 ani - ff	100 ZI 50 FF	24.07 – ora 8.00 - Probă de aptitudini pedagogice și de cunoștințe de limba franceză - oral	23.07 – ora 12.00
	● institutor – muzică 3 ani - zi 4 ani - ff	100 ZI 50 FF	24.07 – ora 8.00 - Probă de aptitudini pedagogice și artistice (muzică) - oral	23.07 – ora 12.00 - Pentru absolvenții școlilor normale sau pedagogice – numai media examenului de bacalaureat (pondere de 100%) - Pentru ceilalți candidați media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
2	COLEGIUL UNIVERSITAR PEDAGOGIC Câmpulung - Muscel Strada Traian, nr. 223 Tel. 048/83.12.83 048/83.12.84 ● institutor – limba engleză 3 ani - zi 4 ani - ff	100 ZI 50 FF	22.07 – ora 8.00 - Probă de aptitudini pedagogice și de cunoștințe de limba engleză- oral	21.07 – ora 12.00
	● institutor – desen 3 ani - zi 4 ani - ff	100 ZI 50 FF	22.07 – ora 8.00 - Probă de aptitudini pedagogice și artistice (desen)- oral	21.07 – ora 12.00
	● institutor – muzică 3 ani - zi 4 ani - ff	100 ZI 50 FF	22.07 – ora 8.00 - Probă de aptitudini pedagogice și artistice (muzică) - oral	21.07 – ora 12.00 - Pentru absolvenții școlilor normale sau pedagogice – numai media examenului de bacalaureat (pondere de 100%) - Pentru ceilalți candidați media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
3	COLEGIUL UNIVERSITAR PEDAGOGIC Râmnicu Vâlcea Calea lui Traian, nr.330 Tel. 050/74.26.25 ● institutor – muzică 3 ani - zi 4 ani - ff	100 ZI 50 FF	23.07 – ora 8.00 - Probă de aptitudini pedagogice și artistice (muzică) - oral	22.07 – ora 12.00 - Pentru absolvenții școlilor normale sau pedagogice – numai media examenului de bacalaureat (pondere de 100%) - Pentru ceilalți candidați media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere
4	COLEGIUL UNIVERSITAR PEDAGOGIC Blaj Str. Vasile Suci, nr.26 Tel. 058/71.12.31 ● institutor – desen 3 ani - zi 4 ani - ff	100 ZI 50 FF	21.07 – ora 8.00 - Probă de aptitudini pedagogice și artistice (desen)- oral	20.07 – ora 12.00 - Pentru absolvenții școlilor normale sau pedagogice – numai media examenului de bacalaureat (pondere de 100%) - Pentru ceilalți candidați media examenului de bacalaureat are pondere de 50% în media concursului de admitere

LA UNIVERSITATEA „SPIRU HARET”

ABSOLVENȚII COLEGIILOR POT CONTINUA STUDIILE LA FACULTATEA DORITĂ

**ÎN ATENȚIA
ABSOLVENȚILOR
CU DIPLOMĂ
AI COLEGIILOR
UNIVERSITARE
PEDAGOGICE DE
INSTITUTORI DIN
CADRUL
UNIVERSITĂȚII
„SPIRU HARET”**

Universitatea „Spiru Haret” adresează celor 2.297 de absolvenți cu diplomă din primele trei promoții ale Colegiilor Universitare Pedagogice de Institutori (din București, Craiova, Câmpulung Muscel, Blaj și Râmnicu Vâlcea), reprezentând 87% din totalul absolvenților prezentați la examenul de diplomă, cele mai sincere și calde felicitări, pentru rezultatele deosebite obținute, și succese în activitatea nobilă, plină de devotament și dăruire, consacrată instruirii și educării tinerei generații.

Având în vedere rezultatele foarte bune obținute la examenul de diplomă, în activitatea didactică desfășurată, precum și dorința de continuă perfecționare profesională, începând cu anul universitar 1999/2000, Universitatea „Spiru Haret” oferă posibilitatea continuării – fără concurs și fără taxă de admitere – a studiilor (înscriere în anul III, cu promovarea examenelor de diferență din anii I și II), în învățământul superior de lungă durată, cursuri de zi și fără frecvență, la următoarele facultăți, din cadrul său, cu profil apropiat:

- Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, specializarea: limbă și literatură străină – limba și literatura română;
- Facultatea de Muzică;
- Facultatea de Educație Fizică și Sport;
- Facultatea de Matematică – Informatică;
- Facultatea de Istorie;
- Facultatea de Geografie;
- Facultatea de Sociologie – Psihologie;
- Facultatea de Psihologie – Pedagogie, Brașov.

Înscrierile se vor desfășura în perioada **15 august – 1 septembrie 1999**.

În perioada sesiunilor de examene, studenții vor beneficia, cu prioritate, de cazare și masă în căminele și la cantina Universității „Spiru Haret”.

Președintele Fundației
„România de Mâine” și
Rectorul Universității „Spiru Haret”
Prof. univ. dr. Aurelian Bondrea

ȘCOALA ROMÂNEASCĂ LA RĂSPÂNTIE DE VEACURI ȘI DE INTERESE UNIVERSITATEA „SPIRU HARET” REPER ÎN ORIENTAREA PROFESIONALĂ A ELEVILOR

În cursul săptămânii trecute am mers în 67 licee din județele Buzău, Călărași, Constanța, Giurgiu și Ialomița. Am vrut astfel să cunosc la fața locului problemele cu care se confruntă învățământul nostru liceal, care înregistrează astăzi o dublă natură: sub aspect curricular cunoaște o evidentă deschidere spre exigențele mobilității și adaptabilității, accentuează libertatea de opțiune metodologică a profesorilor și elevilor, favorizează pluralismul instrumentelor de lucru, solicită utilizarea unor surse alternative de finanțare etc. Pe de altă parte, însă, învățământul liceal românesc cunoaște o și mai evidentă închidere sub raportul accesibilității sociale și al motivației psihologice a științei de carte. Cercetările pe baze statistice din ultimii 6-7 ani arată o îngrijorătoare îngustare a accesului în învățământul liceal în deosebi a tinerilor din mediul rural. România riscă astfel să se adâncească într-o profundă și dureroasă falie educațională, care poate să acumuleze și să amplifice efectele tuturor celorlalte neajunsuri politico-economico-sociale, punând în pericol viitorul statului român și al neamului românesc. Cine are acest interes?

Am mers în liceele din județele amintite într-o perioadă când se discuta mult pe seama descentralizării administrației locale, în temeiul căreia finanțarea învățământului trece în sfera de preocupări a primăriilor. Principiul acestui transfer are o motivație limpede, de nimeni contestată. Nevoile reale ale unei școli vor fi întotdeauna mai bine cunoscute de către cei nemijlocit implicați în viața ei. Vor fi, însă, și mai bine satisfăcute decât s-a procedat până acum de la nivel central? Ce ne facem dacă un primar ori un grup majoritar de consilieri locali apreciază că laboratoarele școlare sunt prea costisitoare și, drept urmare, cer reducerea lor la „strictul necesar”? Cine garantează că viziunea locală asupra acestui „strict necesar” este cea modernă? De mai mulți ani, bibliotecile liceelor prin care am trecut – și, desigur, nu numai ele – nu mai au cu ce să cumpere cărți noi. Nu mai pot face abonamente nici cel puțin la revistele de specialitate. Vor fi ele mai bine aprovizionate în noile condiții de descentralizare administrativă? Așa ar trebui și, din câte am constatat, așa se preconizează. Numai că aici intervine un fapt „colateral”, dar foarte sever: evaziunea fiscală, corelată cu un management deficitar și, nu o dată, cu însăși corupția conduc deopotrivă la răspunsul stereotip al oficialităților locale: „o să dăm banii școlii când vom reuși să-i încasăm”. Așa se face că, în multe din liceele prin care am trecut, achitarea burselor elevilor a rămas în restanță, spre disperarea atâtor părinți șomeri care-și aveau aici singura resursă de existență a familiei. Iar despre eventualele sponsorizări ale liceelor ce să mai vorbim, de vreme ce

aproape toate platformele industriale din zonele prin care am trecut, în frunte cu Combinatul siderurgic de la Călărași – aruncat astăzi într-o cutremurătoare paragină, aproape integral părăsit, împietrit, transformat într-un acuzator teren al depozitării gunoaielor – au fost ori sunt pe cale de a fi lichidate? Neajunsurile rezultate din toate aceste probleme aveau să alimenteze ulterior

declanșarea grevei generale a cadrelor didactice.

Și cu toate acestea, oamenii școlii re trăiesc un miraculos paradox. După îndelungi și intense reflecții, dezbateri aprinse, confruntări de poziții și de interese, lumea învățământului și cea aflată în strânsă relație cu ea și-a redobândit echilibrul prin acceptarea unei concluzii amare: investirea în educație este pe termen lung, efectele ei nu pot fi resimțite întotdeauna într-un răstimp de 4 ani, cât durează un ciclu electoral. Și atunci, gustul dulce al puterii îi determină pe fiecare primar, pe fiecare consilier local să investească banii în ceea ce se vede, în ceea ce se resimte imediat, pentru a mai fi aleși o dată. Prin definiție, așadar, învățământul se vede împins într-un plan secundar, de improvizație financiară, pentru că toată lumea oficială calculează cât costă

remarcabile. Dar ele se lovesc nu o dată de zidul indiferenței față de școală. O indiferență care urcă uneori până în sferele înalte ale puterii, în ciuda frecvențelor declarații oficiale că învățământul constituie o prioritate națională. De la înființare și până în anul 1965, acest liceu agricol avea o fermă de 200 de hectare. Astăzi are o fermă de numai 2 hectare. De ce? Pentru că atât Legea 18, cât și Legea 69, prin care proprietatea funciară s-a restituit după anul 1990, nu specifică, drept beneficiari, și școlile. Ba mai mult: deși în articolul 168 din Legea învățământului se stipulează că liceele agricole au dreptul la o suprafață arabilă de **minimum 10 hectare**, restituirea pământului întârzie. Primăria invocă lipsa cadrului legal. Conducerea liceului a trimis un Memoriu la Parlament, dar fără răspuns, deocamdată.

– Dacă am obține o fermă măcar de 30 sau chiar de numai 10 hectare

educativă a procesului de învățământ. De ce?

– Pentru că avem nevoie de spirit competitiv, de concentrare, de ordine și disciplină asumate integral, liber consimțite. Iar asemenea obiective pot fi atinse prin toate disciplinele, inclusiv ori mai ales prin cele de educație fizică, știut fiind că o minte sănătoasă are nevoie de un corp sănătos.

– Câți elevi din acest grup școlar se pregătesc în clasa a XII-a ori a XIII-a și câți apreciază că vor merge, dintre ei, în învățământul superior?

– Avem 7 clase a XII-a și 2 clase a XIII-a (seral), cuprinzând circa 200 de elevi. Anual, dintre absolvenții noștri, cam 20 la sută reușesc să intre în învățământul superior, public și particular, și nu ezită să vă declar că din ce în ce mai mulți preferă Universitatea „Spiru Haret”. Pentru un motiv foarte concret. Noi, în acest grup școlar, punem mare accent pe disciplinele de

Ancheta noastră în 67 de licee din județele Buzău, Călărași, Constanța, Giurgiu și Ialomița

învățământul, dar nimeni nu are în vedere cât costă neînvățatul. Această concluzie amară nu numai că nu-i demobilizează pe oamenii școlii, dar îi face parcă și mai devotați cauzei lor. În cele 67 de licee am stat de vorbă cu câteva sute de oameni, directori și directori adjuncți, diriginți, profesori definitivi sau suplinitori, bibliotecari, secretari, elevi de serviciu pe școală, și n-am întâlnit gesturi de descurajare, de capitulare în fața marilor greutăți cu care se confruntă învățământul. Emană de pretutindeni un spirit de rezistență prin creație, de speranță în mai bine, iar acest stadiu de mai bine ar fi ușor de obținut – spuneau interlocutorii mei – nu numai prin sporuri financiare, ci mai ales prin legi adecvate realităților și aplicate întocmai, prin statornicirea unui sistem administrativ, întemeiat pe cinste și pe respectul științei de carte. Câteva exemple, luate fără o anumite ordine, vor ilustra pregnant această concepție.

Liceul agricol din Buzău este o școală de mare tradiție. În urmă cu peste șase decenii, ea purta numele ministrului liberal al învățământului, dr. C. Angelescu care, inclusiv ca localnic, s-a îngrijit îndeaproape de condiția ei. Astăzi, liceul are 7 clase a XII-a și 1 clasă a XIII-a (seral), în care circa 175 de elevi se pregătesc în vederea apropiatului bacalaureat.

Copiii sunt buni și mulți vor să meargă mai departe. Au în vedere inclusiv Facultatea de Medicină Veterinară a Universității „Spiru Haret”. Este, așadar, de înțeles preocuparea directorului, ing. Nicolae Vasile, el însuși absolvent al acestui liceu, pentru buna pregătire a elevilor. Eforturile depuse în acest sens, de întregul corp profesoral, sunt

ne-am putea îmbunătăți radical înzestrarea materială. Am putea moderniza și mai mult laboratoarele în profil complex, iar pregătirea elevilor ar înregistra un adevărat salt – este de părere dl. director ing. Nicolae Vasile. Cu producția obținută anul trecut de pe lotul școlar de numai 2 hectare vom achiziționa o freză și o semănătoare. Tot astfel am achiziționat în anii precedenți și cele 5 tractoare. Dar noi avem nevoie de încă 3 tractoare și, în plus, ne trebuie bani pentru întreținerea lor. Toți acești bani i-am putea obține chiar și numai din activitatea de cercetare științifică, încheind contracte cu Stațiunea de cercetări legumicole din Buzău. Ne trebuie doar terenul, dar recuperarea acestuia întârzie. De ce principiul de „restitutio in integrum” nu este valabil și pentru școli?

Grupul școlar „Mihai Eminescu” din Slobozia este condus de directorul Gheorghe Negrea, un veritabil reformator al învățământului. Convingerea interlocutorului nostru este că autonomia locală are însemnătate în măsura în care determină inițiative proprii, autentificate prin rezultate de valoare. În virtutea acestei convingeri, el pune un mare accent pe componenta

educație fizică, tocmai pentru că le cultivă intens spiritul de competiție, de întrecere a tânărului, inclusiv cu sine. Universitatea „Spiru Haret” este, din câte știu, singura care are în structura ei o Facultate de Educație Fizică și Sport și tot singura care extinde predarea culturii fizice la toate celelalte facultăți. Așa ar trebui să se procedeze în toate unitățile de învățământ superior. Se simte concepția binefăcătoare a unor mari specialiști, despre care știu că lucrează la Universitatea „Spiru Haret”.

– Așadar, dv. asociați disciplinelor de cultură fizică un statut universitar de prim ordin, le considerați ca pe niște discipline fundamentale.

– Poate nu atât fundamentale, cât omniprezente. Aș dori din tot sufletul, ca fost performeur și actual antrenor, ca în fiecare universitate să ființeze o facultate de Educație fizică și ca în toate facultățile, predarea disciplinelor de acest gen să urmărească și cultivarea sportului de performanță. Avem nevoie nu doar de buni pedagogi în domeniu, ci și de echipe de performanță, iar acestea sunt posibile în deosebi prin selecția valorică operată într-o mai mare masă de studenți.

Pe unii dintre cei peste 120 de elevi din clasa a XII-a ai Grupului școlar industrial de construcții de mașini din Medgidia i-am cunoscut în sala de lectură din biblioteca școlii. Biblioteca este, din câte mi-am dat seama, unul din spațiile cele mai frecventate de elevi și de profesori. Și nu întâmplător. Biblioteca are peste 30 de mii de volume, numele ei aduce profesori și din alte școli, pentru că ea este un punct de referință în fizionomia spirituală a orașului Medgidia. O adevărată mândrie locală. Secretul acestei performanțe, rare chiar în peisajul liceelor noastre, unde bibliotecile încă se mai bucură de un real prestigiu, este însăși bibliotecara, doamna **Marinea Vicolov**. Are peste 30 de ani vechime în această nobilă profesiune, și-a făcut formele de pensionare și deși are tot dreptul la o binemeritată odihnă, neliniștea sufletească îi sporește pe măsură ce se apropie ieșirea la pensie.

– Mă preocupă din ce în ce mai intens destinul acestei biblioteci, cum va funcționa în continuare, ce se va alege din ea?

Cine și cum va continua tradițiile noastre dezbateri asupra unor cărți, asupra unor teme de cultură, de știință? Cum va fi adusă la zi cu noutățile bibliografice? După anul 1993 n-am primit aproape nici un ban pentru achiziționarea de cărți noi, nu avem bani nici pentru abonamente la reviste de cultură. Singura revistă la care avem acces este „Opinia națională”, iat-o aici în colecții tematice, le consultăm frecvent ca pe niște instrumente de lucru, izvoare prețioase de informație, pulsul de atitudine al unor cunoscuți intelectuali. Ce se va alege oare din biblioteca mea când eu nu voi mai fi aici? – se întreba și ne întreba cu glas tremurat cea care și-a consacrat viața unei biblioteci școlare. Fără să bănuiască măcar că numele ei a și preluat o parte din neuitarea întreținută de acele flăcări nestinse din raft, întrevăzute doar cu ochiul minții, asemenea pălpărilor albastre care joacă noaptea deasupra unei comori ascunse în pământ.

*

Hotărât lucru, sub veghea unor asemenea conștiințe, școala românească va renaște din marea ei suferință prin care tranzitează și va spori în însemnătatea și în iubirea pe care dintotdeauna i-au arătat-o români!

Mihai IORDĂNESCU

REVISTA

**OPINIA
națională**

Director:
Prof. univ. dr.
Aurelian BONDREA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4, Telefon: 330.40.40/interior182
Revista OPINIA NAȚIONALĂ este înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
la nr. 24.000/7.090.672 din 3 septembrie 1997.

Revista se poate procura prin abonament la toate oficiile poștale din țară. În Catalogul RODIPET, revista se regăsește la poziția 2.256.

Costul unui abonament trimestrial este de 8.400 lei.

De asemenea, solicitări de abonamente se pot adresa redacției, cu plata prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresă:
Fundatia „România de Măine”, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 451.00.972-B.C.R.-S.M.B.

Machetarea computerizată și tiparul executate de
**LABORATORUL DE TEHNOREDACTARE ȘI
TIPOGRAFIA
FUNDAȚIEI „ROMÂNIA DE MĂINE”**

Imagine a terenului și nucului la care se referă senatorul Corneliu Turianu, în interpelarea rostită în Senatul României, luni, 14 iunie 1999.

(Interpelare publicată în pagina 1 a acestui număr al revistei noastre)